

In de etalage
Biermuseum/Huys der Kunsten

Kamper bierhistorie herleeft tussen dikke muren van 't Huys der Kunsten

door Alex de Jong

De metersdikke muren van het eerste stenen langhuis van Kampen ademen geschiedenis. Achter de voordeur van Voorstraat nummer 20, komt de tijd van de Hanze helemaal tot leven. Hier diepten archeologen decenia geleden eeuwenoude voorwerpen op uit de grond, zoals een bierpul en heel veel zaden. Zaden van hop. Als je in de Hanzetijd grote hoeveelheden hop had, kon dat maar één doel dienen: er werd bier gebrouwen. Dus moet er een brouwvergunning geweest zijn, die zelfs werd verstrekt door de toenmalige bewoner zelf.

Henrick Aeltsz

Hier, waar nu Museum 't Huys der Kunsten resideert, woonde vroeger Henrick Aeltsz, handelaar en burgemeester van onze stad van 1440 tot 1480; in de glorie-dagen van Kampen en de Hanze. Koggeschepen brachten de man rijkdom en aanzien. Niet alleen was Henrick een van de belangrijkste en invloedrijkste Kamper burgervaders van zijn tijd, maar ook een gewiekste zakenman. Als burgemeester was hij iemand die vergunningen mocht verlenen. En natuurlijk verloor hij daarbij zijn eigen zakelijke belangen niet uit het oog. De brouwvergunning was in die tijd een van de meest gewilde vergunningen, waarmee in de Middeleeuwen goed geld viel te verdienen. Hij verstreekte die ook aan zichzelf. Niemand die deze immense belangenverstengeling in die tijd aan de kaak stelde. Je keek wel uit. Tenslotte hadden burgemeesters in die tijd, zo memoreerde oud-burgemeester Bort Koelewijn tijdens een rendez-vous met zijn ambtsgenoot Henrick, de mogelijkheid om mensen op te knopen. 'Ook mocht u in die tijd nog mensen een zak met stenen aan de benen binden en hen gebieden om zo door de stad te lopen. Of u liet ze - met die zak stenen om de benen - zo in de IJssel gooien.' Overigens: Kampen kende in vroeger tijden meerdere burgemeesters tegelijkertijd. Burgemeester zijn was eigenlijk iets wat je erbij deed, een soort bijbaan voor invloedrijke (handels)mannen.

Henriëke en Ruth Slotman,
ook in het werkelijke leven
zussen, acteren als Gese en
Johanna Winter, de klein-
dochters van Henrick Aeltsz.
Foto Henk Boudewijns.

Slecht drinkwater

Terug naar de Middeleeuwen, toen het brouwen van bier van een huiselijke aangelegenheid - voorbehouden aan vrouwen - veranderde in een ambacht. Het was de tijd waarin de gilden in opkomst waren. Een tijd waarin het bier (in grote hoeveelheden) werd gebrouwen voor verkoop aan de lokale bevolking. Noodzakelijk ook, want drinkwater was vaak vervuild en maakte mensen ziek. Om de dorst te lessen, dronk men wijn (vooral de rijken) of bier (voornamelijk de arme bevolking). Maar bier was ook handig voor onderweg, op de lange reizen van de koggeschepen. Bier was immers veel beter houdbaar dan water, dat al gauw brak werd.

